

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szent szocializmus.

Arad, július 17.

Olvasd el drága jó magyarom a te hazád és annak alkotmányos szabadsága ellen intézett és imitten idézett következő szavait egy híres jezsuita agitátornak: *„Mindenekelőtt te fogjuk szállítani a választási cenzust és ez pártunkra fogja terelni az összes ellenzékét, sőt a nemzetiségeket is. Am, ha annyira tetszeleg magának a szabadelvű kormány a demokratikus szélsőségek létesítésében, most kimutathatja foga fehérét, mert mi el vagyunk határozva nagyon is elevenre tapintani. Ebben a kérdésben versenyezzen velünk a liberalizmus terén. Mi nem félünk egy pár oláh és tót képviselőtől, mert azok mindenkoron közelebb fognak állani a katolikus irányzathoz, mint a Kossuthisták, kik már 1848-ban is akként kerekítették ki a választói kerületeket, hogy mindenütt a reformátusoknak jutott a döntő szerep. Egyenletessé tenni a választó-kerületeket, leszállítani a választói cenzust! — ez a jelszó. A ki a nép barátja, ám licitáljon. Mi el vagyunk határozva nagyon messzire elmenni. Majd meglátjuk, meddig tart ki a Wekerle-kormány ujonnan fejt népszertisége a keresztény szocializmus rögs utain, mely egyszersmind az igazi konzervativizmuse is. Mi elmehetünk egészen a nők választóképeségéhez is.„*

Es most tudd meg nyájas olvasó, hogy ezt a nyilatkozatot nem valami katolikus legényegyletbeli munkás, sem valami szocialista apostol, nem is valami álcázott nemzetiségi felforgató, vagy dinamit

gyártó cseh anarkista tette, hanem egy szemfogató magyar mágnás, kinek házában az imázsámolyok feltűnő kopást mutatnak; ugyan ő a magyarországi ultramontánok hírhedt vezére, Zichy Nándor gróf mondotta a fentebb idézett szavakat, melyeket most már, csak a tanulság kedvéért is, igazán érdemes még egyszer elolvasni.

Megérthetjük ezen szavakból, hogy a klerikális ellenzék jelszava nem a magyar haza üdve, hanem a Vatikán hatalmi politikájának érdeke, melyet főuri zsoldosai épen annyi képmutatással, mint vallásáborító vakmerőséggel *„katolikus irányzat-„*nak merészkednek elnevezni. Megértjük ama szavakból, hogy ezen irányzat érdekében a legvégső, a legveszedelmesebb, egyszersmind a legmagyarellenesebb eszközöz, a választási cenzus leszállításához is készek nyulni, s ebbeli akciójukat már a legközelebbi időre kilátásba is helyezték.

Es ami ebben a hazaárulással határos merényletben a legsúlyosabb beszámítás alá esik, az épen azon körülmény, hogy a főuri agitátor teljes tudatával bir hazafiatlan vállalkozásának szörnyü horderejéről. Ő maga mondja amaz idézett nyilatkozatában, hogy *„nincs mit félni az oláh és tót képviselőktől, mert azok mindig közelebb fognak állani a „katolikus irányzat-„hoz, mint a Kossuthisták. Ugyanekkor azt is mondja a jámbor szocialista gróf, hogy „majd meglátjuk, meddig tart ki a Wekerle-kormány ujonnan fejt népszertisége a keresztény szocializmus rögs utain, mely egyszersmind az igazi konzervativizmuse is.„*

Zichy Nándor gróf ezen famózus nyilatkozatát a *„Correspondance de Hongrie„* című ujság tudósítója előtt tette s nincs okunk annak autentikus voltában kételkedni, mert az ellené felszólalt gróf ur is az ő mosakodásában csak a *„vastag tapintatlanságot„* kifogásolta, mely bizalmas nyilatkozatának jogosulatlan közlése által követtetett el.

Azonban, ha valaki még az ultramontánok és a nemzetiségi forradalmárok közötti érdekszövetség formális megkötése felett kételkednek, az teljes bizonyosságot találhat erre nézve a balázsfalvi érsekség lapjának, az *„Unirea„*nak legközelebb megjelent förmedvényéből, ugyanazon oláh ujságból, mely csak nemrég hívta fel az oláh papokat, hogy az aktiv politikában ismét részt vegyenek. Az említett ujtág legutóbbi száma ezuttal a nemzetiségek szövetkezéséről és kölcsönös támogatásáról ír. Helyesli mindazt, amit előtte más oláh lapok e dologban irtak és hozzáteszi, hogy *„a nemzetiségek támogatást fognak nyerni a katolikusok részéről is, kik megígérték a pozsonyi katolikus kongresszuson, hogy szövetkezni fognak a nemzetiségekkel. A fontos proklamáció annyira tanulságos, hogy érdemes azt a nevezett ujságból szószerint közölnünk:„*

„Vannak azonban a románoknak más szövetségeseik is, ezek a katolikusok, kik a jelenlegi kormányzati rendszerrel szemben a legszélsőbb ellenzékét alkotják; az ő érdekeik azonosak a románok érdekeivel, s azért proklamálták Pozsonyban a nemzetiségekkel való szövetségüket. Minden román ember belátja ezek után, hogy a

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Két krakéler.*

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

Ita: NERVÁTH H. JÓZSEF.

Hölgyismerősei azt állították róla, hogy coquette, a férfiak: hogy a tulságig is prude. Az előbbiek az vitatták, hogy fősvény, az utóbbiak: hogy nagyon is pazar.

A nők azt erősítették, hogy szimplex, a férfiak: hogy kiválóan szellemes.

Szóval, ha Etus nagysámmal foglalkozott a „társaság“, — pedig nagyon sűrűn foglalkozott vele, — a nők véleménye mindig összetűzött a férfiak nézetével.

Ebből azt lehetne következtetni, hogy Etus nagysám n a g y o n szép asszony volt. Pedig hát ha a szépség alatt szabályos metszésű arc, oseresznyepiros ajkak, telt formák, és villogó szemek értetnek, akkor Etus nagysám épenséggel nem volt szépnek mondható.

Neki mindössze aranyzőke volt a haja és aranyos a kedélye. De ezekkel azután megbüvívelhetett mindenkit, a ki hozzá közeledett.

Csak hogy nem igen akart „büvílni“!

Pedig a férfiak szívesen foglalkoztak vele,

* Mutatvány szerzőnek sajtó alatt lévő „Mosolygó történetek“ című kötetéből. A szerk.

mint ahogyan mindig szívesen foglalkoznak az olyan asszonnyal, akivel „okos dolgokról“ is lehet beszélni.

Es Etus nagysámmal mindenről lehetett beszélni, csak banális dolgokról nem!

A banalitást gyűlölte, a bókokat pedig azon a kaozagtató „legényes“ módon utasította vissza, mely neki oly kimondhatatlanul jól állott.

Férje, aki a perszonifikált udvariasság maga volt, néha komolyan rászólt.

— De Etus, maga igazán elvadtija valamennyi barátomat!

Etus nagysám ilyenkor pajkosan felkaczagott.

— Hát csak — vaduljanak! Keresztiszeghy Kálmán nagykomolyan megcsóválta a fejét.

— Borzasztó krakéler az az asszony! — aztán ő is elnevette magát, hogy neki — krakéler a felesége.

Pedig olykor kellemetlensége is volt miatta.

Etus nagysámmal ugyanis meg volt az a rossz szokása, hogy rendszeren fenhangon kritizálta az idegeneket.

— Hát ez az „örült spanyol“ kicsoda? — kérde egyszer, férjét félhangosan, de úgy, hogy az aposztrofált, kissé bizarran öltözött idegen is meghallhatta.

Férje mélységesen hallgatott, de az idegen megfordult és harciasan kérdezé:

— Engem tetszik érteni?

Etus nagysám nem jött zavarba.

— Nini! Hisz maga magyar ul beszél!... Nem!... Nem... Akkor nem magát értettem!

Másszor egy ismerősükbe kötött.

— Mennyi a maga havi jövedelme Tolnay? — kérde férje egyik barátjától, ki az utcán hozzájuk csatlakozott.

— De Etus!... Ez az indiskréció! — szörnyüködék férje.

Tolnay zavartan mosolygott.

— Százötven forint! De mért kérdi?

— Na mert ha igazán annyi a jövedelme, vehetne már magának egy új kalapot!

Tolnay annyira megaprehendált ezért a tréfiért, hogy soha többé nem csatlakozott Keresztiszeghyékhez, pedig azelőtt, állandó kísérelőjük volt a körzön.

Etus nagysám azonban, az eféle kis aprehenziókat semmibe se vette és csak „krakólereskedett“ tovább.

Még a férjébe is belekötött.

Kálmán ugyanis szenvedélyes sportbarát volt és minden esztendőben felutazott Bécsbe, a tavaszi lóversenyekre.

Ilyenkor felesége szigoruan meghagyta neki, hogy viselt dolgairól beszámoljon.

Jelentést kellett tennie a versenyek lefolyásáról, a közönségről, arról, mivel tölti a versenyek előtti és utáni idejét és főleg, hogy kinek a társaságában?!

szövetkezés a nemzetiségekkel és a katolikusokkal üdvös és szükséges.*

Ime tehát Magyarországon is saját farkába harapott a társadalmi fölforgatás vipera fajzata, midőn a feudál-klerikális szélső konzervativizmusa, a pápaság uralomra törő abszolutizmusa egyesül az irredentával és a szocializmussal. Ami Németországban és Ausztriában a belbéke, a lelkiismeret szabadsága és az alkotmányos rend végtelen kárával immár létesült, és átkos hatását a közélet minden terén érezteti, azt most nálunk is meg akarja honosítani a klerikális vezére. Amint az osztrák *Lichtenstein* herceg nyújtja kezét az antiszemita *Lueger*-nek s az ifjú cseh fölforgatóknak, úgy készül nálunk a szoros barátság kötelékeit fűzni Zichy Nándor gróf az ő politikai egyénisége és a *Lukácsok* meg a magyarországi fiók *Ravacholok* körül.

Azonban a cenzus leszállításának taktikája, igazabban praktikájával elkészített egy kissé a keresztény-katolikus néptribun. A politikai áramlatok épen nem kedvezők, a szocialistákkal való szövetség és ennek kapcsán az általános szavazatjog eszméjére nézve. Tekintélyes organumok kezdik már hangoztatni Németországban is, hogy a szocialisták fenyegető hatalmát épen az alacsony cenzus növelte nagygyá, s Ausztriában, az örökös kormányzatra hivatott *Taaffe* gróf, volt miniszterelnököt hanyatt-homlok taszította le magas állásáról a feltámadás reménye nélkül az a törvényjavaslata, melyben a leszállítandó cenzus alapján a proletárságnak a közügyekre befolyást és a törvényhozásban helyet akart biztosítani.

Ami pedig az ultramontán katholicizmusnak és az oláhságnak szövetségét illeti, ebben is alaposan csalódní fog a szent forradalmár, mert a hazai románság nagyon jól tudja, hogy a szövetség által elérendett siker esetén micsoda rekompenciációban részesítené a hatalomra került ultramontán papizmus a *keleti orthodoxiát*.

Igenis, mi sem tartanók azt bajnak, ha oláh képviselők fognának helyet nyerni a képviselőházban, de nem a katolikus reakció szolgálatában óhajtanók őket ott látni, a mint azzal Szent-István palástja felett osztózkodnának, hanem

mint a közös magyar haza hű fiait, kik a haza üdvén és saját kulturájok és speciális érdekeik előmozdításán törvényes eszközökkel és az ország többi törvényhozóival egyetértőleg működnének.

De hogy ez megtörténhessék, nincsen szükség a cenzus leszállítására és Zichy Nándor keresztény szocializmusára. A magyarországi románság nem proletár népséget, hanem tulnyomó részében birtokos osztályt képez, a mely a meglevő cenzus alapján is feles számmal küldheti képviselőit a törvényhozók közé, csak a forradalmárok terrorizmusa által rákényszerített káros és botor *passzivitás* igájától szabadítsa föl magát.

Es ennek elis fog következni bizonyára a maga ideje; ezt hozza magával a dolgok logikai rendje. A román forradalmárok örült taktikája rövidebb idő alatt, semmint gondolnák, kudarcot fog vallani, s akkor a román nép is felfogja ismerni az ő valódi vezéreit, megfogja tudni, hogy kikre kell hallgatnia és mit kell cselekednie, ha itt e hazában békében élni és boldogulni akar.

Mi pedig nyugodtan nézhetünk az ultramontán irredenta és az ő vezére, Zichy Nándor gróf hazaáruló agitációja elé; mentül tovább halad végzetes útján, annál kevesebbed magával marad. Annál hamarabb és alaposabban éri őt és társait utól a szégyenletes bukás, mentül szorosabban csatlakozik azon hazaelien forradalmi ligához, melyet a Magyarhon nemtőjének lesújtó kardja hova-hamarabb teljesen meg fog semmisíteni.

BELFÖLD.

A horvát országgyűlés.

A tegnapi ülés napirendjén a költségvetési bizottság jelentése volt a Magyarországgal való 1890. és 1891-iki zárszámadásokról. Az előadó a jelentés elfogadását ajánlja. *Ruzsics* (jogpárti) a jelentést nem fogadja el, minthogy a számadások helytelenek és nem ellenőrizhetők. Az elnök a szónokot rendutasítja azért a kifejezésért, hogy Magyarország a saját hasznára *ravaszul* a horvátokra oktrojálta a pénzügyi kiegyezést. *Ruzsics* folytatja beszédét és azt igyekszik bebizonyítani, hogy Magyarország közös ki-

adások czimén a horvátoknak saját autonóm kiadásait is fölszámítja. *Ruzsics* után még *A m r u s* beszélt a zárszámadások ellen, melyeket helyteleneknek és igazságtalanoknak mond. A legközelebbi ülés holtap lesz.

A primási birtokok bérbeadása.

Valóban különös jelleget kezd már öltetni az a vita, a mely a napi és szaksajtó csaknem összes organumaiban a primási birtokok bérbeadása körül folyik. Mindenkire azt a benyomást teheti már, hogy a dolog éle nem is a bérbeadás, hanem a primás személye ellen irányul. Tudtunkkal egyetlen egy lap sincs azon helyzetben, hogy a bérbeadás kérdésében, a közdolgokban, általános elvek alapján a sajtót megillető véleményen túl, bírószerűen gerálhassa magát. A kérdést minden részletében csak a közvetlenül érdekeltéks a döntésre hivatott körök ismerik. Minek hát az a sok nagyképu, fontoskodó fejtegetés? Lássuk meg végre a lólábat, a mely a legtöbb, a primási birtok bérbeadását tárgyzó cikkből kilóg. Az esztergomi káptalan egyes tagja, egyszerűen nem válogatnak az eszközökben, a melyekkel hazánk biboros hercegprimásának, vagy az ő nyelvükön szólva: a „barát“-nak kellemetlenséget okozhatnak. Hogy tényleg haszonnal jár-e a bérbeadás vagy nem, azt ezek az urak még kevésbé tudják mint a sajtó cikkirói, mert ez utóbbiak legalább néha foglalkoztak gazdasági kérdésekkel. Bizzuk a dolgot az illetékes tényezők döntésére. A szóban forgó nagy érdekekkel nem fognak azok játszani. Némely lap azt is meg merete kockáztatni, hogy a döntésnél pártpolitikai okok fognak közrejátszani. A malom alatti politikusok is ilyes- mikben keresik az események okait. Nézetünk az, hogy a keresztellessel várhatunk, míg a gyerekek megszületik, azaz míg a kormány indokolt határozatát meghozza.

A hazafias Metianu.

— A nemzetiségi kérdéshez. —

A nagyhangu, feltűnést keltő események között csaknem jelentéktelen dolognak látszik egy kis-falu templomszentelési ünnepe, mint amilyen volt a csarnóházi.

Am az ily kicsinek látszó aktust is fontossá teheti egy-egy momentuma, mely maga felé fordítja a közvélemény tekintetét.

Igy tette fontossá a csarnóházi templomszentelési ünnepet *Metianu* János, aradi gör. keleti román püspök jelenléte, akit sokszor kikiáltottak már, mint szélsőségek felé vergáló egyházfőt és nem egyszer gyanúsították azzal, hogy nem hive a magyar állameszmének.

A csarnóházi templomszentelési ünnepen

Kálmán lelkiismeretesen felelt meg neje meghagyásának és tényleg a legrészletesebb, a legaprólékosabb jelentéseket tette naponta postára.

Történt pedig, hogy az utolsó tavaszi meetingen, Kálmán, a bécsi turfon megismerkedett egy budapesti fiatal ügyvéddel, a kit különben, közös ismerősök révén, — par renomé, — már régóta ismert.

A két sportbarát megkedvelte egymást és mivel történetesen egy hotelba voltak szállva, az egész meeting alatt, ugyszólván, még egy órára sem váltak el egymástól.

Kálmán persze hűségesen bejelentette ne-jének az új barátságot és Etus nagysám megütközve olvasta minden egyes jelentésben a *Haller Jóska* nevét.

— Hát ez már micsoda új ismeretség megint? — krakélereskedett Etus nagysám férjéhez intézett levelében. — Nem értem, hogy barátkozhatol össze az első jött-ment idegen-nel akivel ép találkozol? ... Én ugyan nem ismerem ezt az embert, de mondhatom, hogy megmagyarázhatlan ellenszenvet érzek iránta! ... Aztán kicsoda ez a *Haller*? ... Micsoda ez a *Haller*? ... Ilyen név! — Kérek azonnal felvilágosítást!

Kálmán erre csak azt írta vissza.

— *Haller* nagyon derék fiu! Különben pedig ép olyan krakéler — mint te!

— Etus nagysám mérgesen dobbantott piczi lábával, mikor a férje választát elolvasta.

— Hiszen azért már nem szólna semmit,

hogy férje „krakélernek“ mondja, de hogy összehasonlítja őt a z z a l emberrel, akinek még a neve is olyan közönséges...

Letült az iróasztalhoz és felelt férjének.

Először is „kikért“ magának „minden hasonlatot“, azután keserű szemrehányásokat tett neki, amiért őt már egészen „elhanyagolja!“ Vagy ne tekintse elhanyagolásnak azt, hogy teljesen „megfeledkezett“ amaz ígéretéről, hogy az utolsó három versenynapra ő érte „lejön“? Úgy látszik az „új barát“, már a feleségét is „feleslegessé“ teszi, pedig épen legtöbb ideje volna már, hogy megint a „keze alá kerüljön“!

Alig hogy Etus a szemrehányó levelet postára tette, beállított Kálmán.

— Lejöttem érted Etus!

— Kálmán?! ... Te?... Hát mégis?! ...

Mikor érkezted?

— Most szálltam le *Hallerral*, a gyorsvonatról!

Már megint ez a *Haller*!

Etus nagysám komolyan megharagudott.

— Hiszen ez egy borzasztó tolakodó ember!

Kálmán felkacsagott.

— Vigyázz Etus! Az még náladnál is nagyobb krakéler! Volt már vagy tizenöt pár-baja! Abba ne köss bele!

— Egyáltalán nem fogok vele megismerkedni!

— Az bajos lesz édesem! Mert holnap alighanem együtt utazunk vissza Bécsbe!

— Ignorálni fogom!

— Próbáld meg!

Etus nagysám aztán meg is próbálta.

Mikor másnap délután a nyugoti pályaudvaron férjével és — két kalapskatulyával türelmetlenül várt az „első csengetésre“, Kálmán egyszerre megszólalt?

— Ott jön!

Etus nagysám mindjárt tudta, hogy kiről van szó.

— Melyik az?

— Az a katonatiszt! El is felejtettem mondani, hogy tartalékos hadnagy.

— Hát még ez is? — sziszegé Etus nagysám szemrehányó hangon és megrázkó-

dott, mintha hideglelés kerülgetné.

Haller pedig egyenesen feléjük tartott.

— Szervusz Kálmán... Hát csakugyan

egy v o n a t t a l utazunk vissza?

Etus nagysám kinosan felsóhajtott, Kálmán pedig sietett átadni a bemutatás ceremóniáján.

— *Haller Jóska*, — nőm!

Haller Jóska udvariasan meghajtá magát, Etus nagysám azonban gögösen, félig előrdulva, bizcentett fejecskejével.

— Első csengetés! Vácz, ... Esztergom-Nána, ... Tótmegyer, ... Galantha, ... Pozsony, ... Bécs felé! ... A gyorsvonathoz beszállani! — hangzott e pillanatban a kapusre-

szelő hangja.

(Vége következik.)

a püspök egyházi beszédet tartott, melyben a népet vallásosságra, hazaszeretetre, békességre és a törvény tiszteletére intette. — Feltárta előttük, hogy a békesség az, ami ozélhoz vezet s a sérelmek orvoslásának útja, nem a titkon lapangó elégtelenség s az ebből folyó izgatás és izgatások, hanem a törvény. Magán körben előkelő férfiak előtt pedig oda nyilatkozott, hogy a nemzetiségi viszonyok még Erdélyben sincsenek annyira elmérgesedve, mint azt mindkét részről hirdetik; a szorosabb értelemben vett Magyarországon pedig nemzetiségikérdésről szó sem lehet. A passivitást kárhoztatja s mint jó honpolgár, a törvény rendes útján óhajtja a sérelmeket orvosolni. Erdély uniójának megszüntetését sem kívánja, sőt ellenkezőleg, követeli, hogy az unió teljesen végrehajtsék, s Erdélyben minden téren ugyanazon törvények uralkodjanak, mint az anyaországban.

Az átgondolt, komoly szavakkal nagy igazat mondott Metianu püspök: a hazaszeretet és a békesség szeretete; a méltányosság és a törvény tisztelete vezetnek a nemzetiségi kérdés megoldására. Igaza van a püspöknek, midőn azt mondja, hogy Erdély unióját nem megszüntetni, — hanem teljesen végrehajtani kell; mert valóban egyik fő oka az elégtelenségnek az, hogy Erdélyben és a szorosabb értelemben vett Magyarországon nem uralkodnak egyenlő jogállapotok.

A béke hangját, reméljük meg fogják hallani Erdélyben is, és az oláh szélső politikuskoknak az a része, a mely becsületos meggyőződéssel és naiv lelkesedéssel követte az eddig harczmodort, meg fogja szivlelni a főpap bölcs szavát, s fel fog hagyni az eddigi czéltalan és helytelen harcz modorral, s czéljait, és sérelmei orvoslását, tisztességes politikai küzdelemben, törvényes eszközökkel igyekszik elérni.

Üdvözljük bölcs és bátor szaváért Metianu püspököt és kívánjuk, hogy azon nézeteket, melyeknek a kis hegyi falu templomszentelési ünnepén kifejezést adott, papjai között is terjedjék s gondjaira bizott nép pástorait ne engedje szövetségre lépni a farkassokkal.

Mi a magunk részéről is megjegyezzük a püspök intő szavát s a béke biztos útján igyekszünk elérni czéljainkat. Ezen az uton reméljük, hogy csakhamar helyre álland a mindnyájunk kárára oly tartósan megzavart béke s lehetővé lesz mindnyájunkra nézve a béke haladása.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 760.0 milliméter, délután 2 órakor 759.6 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $^{\circ}$ + 18.7, délután 2 órakor $^{\circ}$ + 27.5. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 1, délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel borult, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 10 milliméter éghabóra mellett.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 18. —

Változó felhőzet. — Meleg. — Jelentékeny csapadék nélkül.

Aradi iparosok tanulmányútja.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, július 17.

A budapesti villamos munkagép-kiállítási tanulmány utról ma érkeztek meg a radi iparosaink, melyen részt vettek Kiss Ferencz ipartestületi titkár vezetése alatt:

Varga József (asztalos) nagyiparos, Steigerwald Alajos butorgyáros, Mihálik Béla butorgyáros, Varga József nyomdavezető, Stamberger

József kazán-kovács, Gorszó Antal cipőgyáros, Mallár Lajos géplakatos, Maresch Hugó rézműves, Kocsi Ferencz bádógos, Lőrincz Lajos csipész, Havetics János esztergályos, Seres András asztalos, Vollák József építőmester, Vincze János szabó, Zavadovits János esztergályos, Ficzay József csipész, Georgiadesz József szabó, Iritz Bernát kárpitós, Jäger József esztergályos, Gintner Ádám kárpitós, Brezovics János szabó, Pfeifer János kádár, Than Imre esztergályos, Fey Péter bádógos, Kohn József bádógos, Rozsa Géza mechanikus, Gájer Béla órás, Prapak Sándor asztalos, Demele Ignácz kaptafakészítő, kikhez csatlakozva volt több aradvidéki iparos is.

Iparosainkat megérkezésük alkalmával a városi iparügyi munkagép kiállítás csarnokában Stéger kiállítási ellenőr és Biró N. a magyar államvasutak gépgyárának felszerelője fogadta, kik szívesek voltak két napon át kalauzolásuk mellett teljes magyarázatokkal szolgálni.

A keresk. miniszterium intézkedéséből a villamos munkagép-kiállítás czélja az elektromos erővel hajtott munkagépeknek gyakorlati bemutatása és ismertetése. A munkagépek bemutatására szükséges motorokat a Ganz-gyár ingyen bocsájta a kiállítás rendelkezésére.

A hajtó erőre berendezett gépek mellett helyet foglalnak még a kiállításon oly szerzők és ipari segéd-eszközök is, melyek különféle ipari műhelyek felszereléséhez tartoznak és műhelyberendezéseknek teljes képét adják. Ezen kiállítás első sorban a kisiparban használható munkagépek bemutatását czélzván, főszólyt azon gépekre fektette, melyek a kisiparosok műhelyeikben czélszerűen használhatók.

Miután az elektromotorok a legesekélyebb munkakifejtésnek megfelelően is szerkeszthetők, azok oly tüzemeknél és helyeken is alkalmazhatók a hol eddig motorok alkalmazása egyáltalán ki volt zárva és ahol mindenféle segéd-eszközök, pl. lendkerekek segítségével munkások szolgáltatták a szükséges hajtóerőt.

Az elektromotorok sokkal kevesebb helyet igényelnek, mint a gáz v. gőzmotorok; egyszerűségük egyúttal a könnyű és gazdaságos kezelést is lehetővé teszi s alig szorult felügyeletre.

A kiállításon elhelyezett gépekhez alkalmazott villamos motorok hajtására szükséges elektromos erőt a „Magyar villamos-sági részvénytársaság“ szolgáltatja központi kábelhálózata útján. Jelenleg a telepen egy 300 és három 600 lóerejű gépcsoport van üzemben, amely 2100 lóerő a folyton emelkedő szükséglethez képest legközelebb szaporíthatni fog.

Ugyancsak a kiállításon elhelyezett motorokat 100 voltos kis feszültségű áram táplálja.

A villamos kiállítást, mely a maga valóságában egyszerű, minden iparos figyelmébe ajánljuk.

Az Aradról felrándult iparos-társaság megtekintette még a Magyar állami vasutak gépgyárát, a Ganz-féle vasöntödét és a Thék Endre-féle asztalos nagygyárát, mely óriási terjedelménél, czélszerű berendezésénél és munka kiállítás tekintetében elismerést igényel.

Aradi felrándult iparosainknak mindenestre élénk emlékezetében fog maradni ezen tanulságos és bő tapasztalatokat nyújtó tanulmány út.

HIREK.

Július 18. Szerda. Róm. kath. naptár: Kamill. — Protestáns naptár: Kamill. — Izraelita naptár: Bójt templ. elf. — Görög-keleti naptár (július 6.): N. Szizoosz. — A nap kél 4 óra 10 perczkor, nyugszik 7 óra 29 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton; 8—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigási iskola, földszin.

— A hivatalos lapból. A király herczeg Eszterházy Pál, valóságos belső titkos tanácsost, Sopronmegye és Sopron város főispánját állásától saját kérelmére felmentette, s ez alkalmából éveken át odaadással tett buzgó és kitünő szolgálataiért különös elismerését fejezte ki. A legmagasabb kérésiratot a hivatalos lap tegnapi száma közli.

— Az új közoktatásügyi államtitkár. Megtörtént a kinevezés. A király Ő Felsége Pulszky Agost dr. szemelte ki a vallás és közoktatásügyi miniszterium államtitkári állására. A kinevezést a hivatalos lap tegnapi száma közli eme szövegben:

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Pulszky Agost budapesti egyetemi nyilvános rendes tanárt a vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteriumhoz államtitkárrá kinevezem.

Kelt Madonna di Campiglióban, 1894. évi július hó 11-én.

FERENCZ JOZSEF s. k.

BÁRÓ EÖTVÖS LÓRÁND, s. k.

— A csendőr tiszti létszám felemelése. A király Ő felsége, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter előterjesztése folytán megengedte, hogy a nagykarolyi szárny- és a nagybányai, margittai szakaszparancsnokságoknak felállítására folytan a m. kir. csendőrség tiszti létszáma egy II-od osztályu százados, egy főhadnagy és egy hadnagygyal szaporíttassék. Ebből az alkalmából közöljük a m. kir. csendőrség összes tiszti létszámát. Szárnyparancsnok van összesen 28, szakaszparancsnok 78. Törzstiszt van, még pedig kerületi parancsnok 3 ezredes és 3 alezredes, helyettes kerületi parancsnok összesen 6 őrnagy. Főtisztek: 30 százados, 43 főhadnagy, 24 hadnagy. Számvivőtisztek: 3 százados, 2 főhadnagy és 2 hadnagy. Létszám felett a következő sarzik vannak: egy altábornagy, egy ezredes, két I-ső osztályu százados és 2 főhadnagy.

— A Szent-Istvánnapi népünnep. A „Kölcsy-Egyesület“ által a szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma javára rendezendő Szent-Istvánnapi népünnepély érdekében a nagybizottság ma este 6 órakor a városháza kistermében ülést tart, melyre az ünnepély rendező nagybizottságnői és férfi tagjait mennél nagyobb számban való megjelenésre tisztelettel felkéri az elnökség.

— Szünek a járványok. Örvedetesen konstatálhatjuk, hogy az Aradon uralgó járványok jelentékenyen alábbhagytak. Az orvosi hivatal statisztikája szerint folyó hó elsejétől 15-éig csak öt esetben jelentkezett a difteritisz. Ezek közül halállal egy sem végződött. A kanyarójárvány is csak tizenegy esetben konstatáltatott az említett idő lefolyása alatt.

— Templomszentelés. Csarnóházán vasárnap fényes ünnepélyességgel szentelték fel a község által épített csinos gör. kel. templomot. Jelen volt Metianu aradi püspök, ki fényes segédlettel végezte a beszentelést. A beszentelés után rendezett iakomán Metianu a királyt élte, Telegdy orsz. képviselő pedig a püspököt. Az után népünnep volt, melyen a magyar és oláh lakosság közt fennálló testvéries egyetértés szép kifejezésre jutott.

— A Pasteur-intézet új betegei. A napokban szokatlanul sok ebmarás történt Arad város területén. A garázdálkodó ebeket állatorvosi megfigyelés alá vették, s egyikükön, gyanus tüneteket észleltek. Eppen ezért a megmart egyéneket a budapesti Pasteur-intézetbe küldötték fel a tegnapi esti vonattal. A betegek ezek: Zombori Mihály, kilencz éves, Kohn Vilmos, négy éves és Csik Mihály hat éves fiuk.

— Terjed a telefonhálózat. A napokban jött le a kereskedelmi miniszter rendelete Békésvármegyéhez, melyszerint tekintettel azon körülményre, hogy a vármegye székhelyén, Gyulán huszonhárom magán előfizető jelentkezett, aminiszterindokoltnak látja Gyulára nézve épen úgy, mint a fővárosban, Aradon, N. Váradon stb. egy külön városi telefonterhelését és pedig aképen, hogy az összeköttetésben álljon ugyan a törvényhatósági távbeszélővel, de attól egészen függetlenül a postán külön egyén által kezeltesék.

— **Papválasztás Kisjenőn.** Kisjenőről írja lapunk levelezője: Tegnap választották a község gör. kelet. román vallásu hívei papot. A pályázók közül Traileszku János dr., nadabi lelkész nyerte el az állást. A hívek holnap esperest választanak, s nagyon valószínű, hogy itt is Traileszku neve kerül ki győztesen az urnából.

— **Távozó vámtiszt.** Benedek Lajos aradi vámtisztet Fiumébe helyezték át. Ebből az alkalomból a távozó vámtiszt háznál búcsuestélyt rendeztek barátai.

— **Oláhosi pópá.** Kovaszinczról írja lapunk levelezője: Fölöttébb nagy hős Mikleus Juon, az itteni második oláh pópá. Nemcsak hogy fegyverre szólítja az egész oláh népet (!) hanem ezenközben ráér az eloláhosításra is. Egy református apától született gyermeket, mivel az anyja gör. keleti vallásu, a gör. keleti vallásra keresztelt, egy Zimmemann nevű magyar embert pedig — ki a gör. keleti vallásra tért át — Csoplár Juonnak jegyeztet be az anyakönyvbe. Nem ártana ha Metianu püspök figyelemmel volna a turbuzgó pópá ténykedésére, s figyelmeztetné őt arra, hogy a gör. keleti vallásnak is — Magyarországon laknak.

— **A mártírok hajléka.** A kuria, mint már megirtuk, elvetette a memorandumpör elítéljeinek semmisségi panaszát. Most már mi sem állja útját a törvény szabad folyásának. Az oláh mártírok már megkapták a rendeletet, hogy a kiszabott büntetés megkezdése végett a kolozsvári ügyészségnél haladéktalanul jelentkezzenek. A szegedi államfogház azonban aligha fogadhatja be mindnyájokat. Gondoskodni kell máshol alkalmas — hűselről. Valószínűleg a váci fogházat, vagy ha itt selenne elég hely, a pápai fogház egy részét fogják úgy átalakítani, hogy a memorandumpör elítéljeit e három fogház befogadnassa. A mi mártírunk Suci Aurél valószínűleg a szegedi államfogházban fog nyaralni, telelni, meg újra nyaralni.

— **Robbanás a pinczében.** Lapunk tegnapi számában e cím alatt referáltunk ama megrendítő szerencsétlenségről, mely a csintyei regalabérlő Schwarcz Mór pinczéjében történt. Mint lapunknak írják, Schwarcz a spiritusz explodálása folytán f. hó 16-án oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy sebeiben még aznap meghalt.

— **Az akasztott ember kötele.** Lugoson — mint onnan írják — szombaton felakasztotta magát Bernát pénzügyi biztos kocsisa, a 18 éves és rittbergi illetőségű Nagy József. Szerelmi bubánát vitte rá a fiatal suhanczot az öngyilkosság elkövetésére. Mikorra levették a kötélről, már meg volt halva. Mivel a népben az a babona van elterjedve, hogy az akasztott ember kötele szerencsét hoz, Lugos város valamennyi babonás embere összegyűlt az öngyilkosság színhelyén és pár perc alatt sok száz darabra volt szétvagdalva a meglehetősen hosszú kötél.

— **Meggyilkolt cigányonő.** Özveggy Muntian Mihályné, kóbor cigányonőt társaitól meggyilkolva találták a világosi országúton folyó hó 16-án. A nyomozás lázas izgalommal folyik.

— **Névváltoztatások.** Kellier Vida István kis koru aradi lakos „Sárosi“-ra, Pivovárnyik János aradi illetőségű lakos „Köteles“-re és Heller Miklós aradi illetőségű lakos „Horvát“-ra változtatta vezetőik nevét, belügyminiszeri engedéllyel.

— **Bátor életmentő.** Selmeowbányáról táviratozzák lapunknak: A város végén levő negyven méter mélységű tóban furdott ma egy itteni tekintélyes család egyetlen gyermeke. Furdás közben kezébe, lábába görcsöt kapott, s elmerült. Már-már azt hitték, hogy elveszett, midőn a tó partján sétáló Tóth Aladár, a városi főorvos fia a vízbe vetette magát, s nagy erőfeszítéssel megmentette a feldoklót. Az egybegyűlt nagy közönség lelkesen megélje-

nezte a bátor életmentőt, kit felsőbb helyen kitüntetésre fognak ajánlani.

— **Kedélyes feleség.** Nem az a szerencsétlensége Mühle Péternek, hogy süteménykihordó, hanem, hogy volt neki egy oldalbordája, akitől nem régen elvált. Hogy mennyiben szerencsétlenség ez reá nézve, azt bizonyítja az eset. — Mühle Péter tegnap elment hazulról. Nem maradt otthon senki más, mint hat éves kis fia, meg a botja. Azért ment vissza s akkor tapasztalta, hogy hetven forintot tartalmazó erszénye eltűnt. A feleségére gyanakszik, ki ilyen módon akarta fényes tanuljélat adni soha ki nem alvó hitvesi szeretetének.

— **Mert lelkiismeretes volt.** Fölöttébb lelkiismeretes ifju Treytler Dezső, az „Aradi nyomdatársaság“ gyakornoka, ki a künn levő pénzek beszédését is eszközi. Ennek adta meg az árát. A Lódy János által megrendelt falragaszok árát óhajtottá volna megkapni a hippodrom direktorától. Mivel pedig avval csak éjjel, az előadás után lehet értekezni, be akart annak lakásába jutni. A vendéglő kapuja zárva volt. Megpróbálta az éttermen, s konyhán keresztül való bejuthatást. Talán ez sikerül is neki, ha utját nem állja Koh Miksa korcsmáros, aki kijelentvén, hogy az ő helyisége nem nyilvános átjáró, előbb megverte, aztán pedig kidobta Treytlert. A gyakornok orvosi látellelet vett fel, s jelentést tett az esetről a rendőrségnél, mely az ügyet áttette a bírósághoz.

— **Videki lopások.** Zaránd Gyula kiszindai erdejéből 30 négyeszőg méter tűzi fát loptak Morkán Györgye és társai. — Kovács Juon borosjenői lakos kárára Tóth Roza kóbor cselédeány több apróbb tárgyat loptott el, a mely tárgyakat Faragó Sándorné és Bogysis díklősnének adott el. Mindkét lopás tetteseit az illető hatóságok elfogták.

— **Szokás szerint tolvaj.** Györgyovics Flóra cselédeányzó arról nevezetes, hogy az arcát szerencsikával festi, meg hogy minden gazdáját brevi tempore meglopja, s megszökik. Tegnap Strifler Józsefhez állott szolgálatba, s annak óráját helyezte biztonságba a Weiss Dávid-féle mosó intézetben. A rendőség — melynek a fáta jó ismerőse, s állandó vendége — nyomoz utána.

— **Egy kapitány remtette.** Kegyetlen módon ölte meg Jászvárosban egy Stefanescu nevű huszárkapitány fiatal nejét. Családi viszályok miatt már régebben válni akart feleségétől, de tegnap este rárohant az asszonyra s törrel legyilkolta. A gyilkos kapitány azután a tört magába dőlte. A boldogtalan házaspárt halva találták lakásukon.

— **Nagy tűzvész.** Vasárnap nagy tűzvész pusztított Dunaföldvárott. A tűz Petrovits Csizmadia György polgár házában ütött ki s csakhamar hat házat hamvasztott el. A tűzoltók gyors megjelenésének s emberföltött munkájának volt köszönhető, hogy a tűz a szél daczara nem öltött veszedelmesebb mérvet. A tűz valószínűleg gyújtogatók műve volt. A házak nagyjából biztosítva voltak.

— **Lipót herceg a Feszty körképénél.** Lipót herceg Budapesten való rövid időzésében megnézte a Magyarok bejövetelet is. József főherceg hadsegéde, Himmel alezredes kalauzolta őt és megmagyarázta neki a képnek történelmi kifejezését. A herceg főképp az égő földvárban és a levegő erejében gyönyörködött.

— **Ez oly hü —** mondotta — hogy ez nemcsak a valóság története, hanem a történet valósága is.

— **Armvészt is óhajtottá látni,** de az most egy újabb magyar történelmi képhez gyűjt adatokat a bécsi régiségtárban.

— **Jégverés.** Rákos-Keresztúr fölött borzasztó jégvihar vonult végig tegnap éjjel. Majdnem egy óra hosszáig tartott az istencsapás. Tojás nagyságu jégdarabok estek és elpusztítottak mindent a hármasban. A kereszttekben álló gabonát ugyiszólván kicsépelte a jég, a gyümölcsöt pedig teljesen leverte a fákról. A kár igen nagy, biztosítva alig volt a vadonban.

— **Apró hírek:** Borosjenőn Bittó József kárára egy darab liba loptak el. — Tamásdon Lévi Józseftől egy cséplő gép alá való falkészítéket loptak el 15 forint értékben ismeretlen tettesek. A nyomozás addig még nem vezetett

eredményre. — Nagy-Ürögdon egy Gitz Mariska nevű fiatal leány vizmerítés közben a kutba esett s abba belefullt. — Molva községénél a Dráva egy holttestet vetett ki a partra. A holttestben Harsay József nagykanissai csizmadia diát ösmerték föl. — Bécsben tegnap egy Baumgartner nevű rendőr féltékenységből rálőtt kedvesére, Tlust Teréziára és súlyosan megsebesítette. A merénylőt letartóztatták.

HYMEN.

Hauser R. Sándor, a szegedi polgári és közép kereskedelmi iskola tanára tegnap reggel fél 8 órakor esküdtött örök hűséget a belvárosi templomban Vass Jolán kisasszonynak, Vass Géza, lapunk felelős szerkesztője kedves és művelt nővérének. A fiatal pár esküvő után nászutra ment.

GYÁSZROVAT.

† **Özv. Csiky Lajosné** elhunytáról vettünk mély részvétellel értesítést. A megboldogultat Aradon szentelték be, s innen Battonyára szállították, hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. A család által kiadott gyászjelentés a következőleg hangzik: Alólirottak mély fájdalommal tudatják, a felejtetlen testvér, nagynéne, rokon és barátónk Özv. Csiky Lajosné szül. Jezovits Jozefa, f. évi július hó 16-án, esteli 10 órakor, életének 68-ik évében, hosszas szenvedés s a halottas szentségek ajtatos felvétele után történt jobblétre szenderült. A boldogult hült tetemei július hó 17-én, d. u. 6 órakor fognak Adám-utoza 6 c) szám alatti házban róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni, onnét Battonyára szállítatni s ott július 18-án, d. e. 11 órakor a róm. kath. plébánia templomban tartandó gyászmise után a battonyai családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Aldás emlékére! Arad, 1894. július 17. özv. Bignio szül. Jezovits Rozália, Jezovits Sándor, testvérei. Jezovits Sándorné szül. Gilányi Mária, sógornő. Slögl Károly, Slögl Sándor, Slögl István, Slögl Pál, Slögl Odön, Bignio Mariska, Bignio Béla és neje, Jezovits Ilona, Jezovits Mariska, Jezovits Kálmán, unokaöccsei és hugai. Polónyi Ferenczné szül. Birkás Julia, Birkás Gyula.

† **Schwarcz Mór,** a szerencsétlen véget ért csintyei regalabérlő elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Alólirottak fájdalommal és megtört szívvel tudatják a forrón szeretett férj, illetve gyermek, testvér, sógor és jó rokon Schwarcz Mórnak folyó hó 16-án, délután 5 órakor, élte 38-ik és páratlan boldog házasságának 7-ik évében, szerencsétlen robbanás folytán történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. hó 18-án délelőtt 11 órakor fognak Simándon, az izr. sírkertben örök nyugalomra tétetni. Simánd 1894 július 17-én. Aldás és béke lengjen drága porrai fölött! Schwartz Flóra szül. Kaufmann hitvese. Schwartz Teréz férj. Hoffmann, Schwartz Laura férj, Roth, Schwartz Izsó, Schwartz Manó, Dr. Székely Károly, Schwartz Róza férj, Iritz, Schwartz József, Schwartz Lajos, Schwartz Gyula testvérei. Schwartz Fülöp, Schwartz Amália szülők. Kaufmann Fanny anyósa. Hoffmann Izidor, Iritz Sándor, Donath Simon, Fischer Nándor sógorai. Schwartz Izsóné szül. Brüll. Dr. Székely Karolyné szül. Amigó, özv. Bender Etel szül. Kaufmann. Donath Emma szül. Kaufmann, Fischer Betti szül. Kaufmann sógornői.

† **Hoske Etuska,** ifj. Hoske Ferencz kis leánykájának elhunytáról értesítik lapunkat. A korán elhalt gyermek temetése ma délután lesz.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) A „Kölcsey-dalkör“ folyó hó 22-én tartja nagyszabásu hangversenyét, melynek programja a következő: 1. „Királyinduló“ Huber Károlytól, előadja a Kölcsey-dalkör a 38-ik gyalog ear. zenekarának kísérete mellett. 2. „A csárdában“ Chovau Kálmántól, négykére zongorán előadják Bartsch Paula k. a. és Schönthal Gyula ur. 3. „Hivom ki, csalom ki.“ „Egy szer volt egy legényke“ „Hortobágyi pusztán fúj a szél“ előadja a Kölcsey-dalkör. 4. „Baldada“ előadja Pálonai J. 5. „Visztemp-tól, hegedűn előadja Kráusz Vilmos ur, zongorán kíséri Schönthal Gyula ur. 6. „Roué“ polka Goll Jánostól, előadja a Kölc-

cseny-dalkör, zongorán kíséri Schöenthal Gyula ur. 6. Vonós négyes Bohne R.-től előadják Krausz Vilmos, Schatteles Miksa, Spitz N. és Rosenblüh Miksa urak. 7. Abt-tól: „Bordal” „Deres a fű, édes lovam”. „Széna terem”, „Nem megyek én” népdalok, előadja a Kölcsény-dalkör.

A mai hangverseny-próba ismét katonazenekiséret mellett lesz megtartva.

TANÜGY.

Az értesítők.

— Iskolánk munkássága a múlt évben. —

VIII.

Az államilag segélyezett és internátussal összekötött Arad városi kereskedelmi akadémia kilenczedik évi jelentése az 1893—94. iskolai évről. Közli Abrai Lajos, igazgató. Az Arad városi kereskedelmi akadémia kiadása. Arad, az aradi nyomdatársaság könyvnyomdája 1894. 94 lap.

Az igen csinosan kiállított értesítő 14 pontban szól az akadémia külső-belső életéről és kettőben az internátus ügyeiről.

Az I. pontban az iskolai ünnepélyekről szól, ilyen négy volt az intézetben és pedig az első október 6-án tartották, a másodikat Jókai Mór ötvenéves írói jubileumának megünneplésékor, a harmadikat az iskola épület fölvételének évfordulójakor és a negyediket márczius 15-én. A beszédek az igazgató és Somogyi Gyula tanár tartotta.

A II. pontban kivonat van az akadémia szervezeti szabályzatából. Ezt az előző évek-ből ismerjük.

A III. pontban a földolgozott tananyagot mutatják be. A IV.-ben az alapítók sorolatnak elő és pedig a) testületek és b) személyek szerint. E szerint 22 testület és 39 egyén szerepel mint alapító.

Az V. pontban bemutatják A) a felügyelő bizottságot, B) a tanárkart, C) az intézeti orvost és D) a rendkívüli tanfolyamok tanárait. A felügyelő bizottság áll a polgármester elnöke alatt 9 tagból, a tanárkar áll 7 tagból, az intézeti orvos a városi főorvos és négy tanár tanítja a rendkívüli tárgyakat.

A VI. pontban a növendékek vannak elsorolva osztályonként, így az Ia) osztályban voltak 33, az Ib)-ben is annyian, a II.-ban 50-en és a III.-ikban 43-an. Ezek között, t. i. a 159 tanuló között volt a VII. pont szerint 51 aradi, 28 Aradmegyei, 16 Békés megyei, 13—13 Temes és Torontalmegyei, a többi 21 más megyébe való. Vallásra nézve volt köztük 70 katolikus és 71 izraelita és 18 más felekezeti; nemzetiségre nézve túlnyomóan vagy is 143 magyar és csak 11 német, 3 román és 2 szerb. Érdekes a dologban az, hogy 2 görög keleti román vallású nem vallotta magát román nemzetiségűnek.

A VIII. pont hozza a tanulmányozás eredményének áttekintését. Legnehezebben megy a mennyiben legtöbbnek buktak belőle: a német nyelv, ebből a három osztályban 13-an kaptak elégtelen jegyet, 10-en a francziából, 9-en a történetből, 7-en a kereskedelmi számtanból, 6-an a nemzetgazdaságtanból, 5-en a kereskedelmi földrajzból és mennyiségtanból, 3-an a vegytanból, könyvvitelből és váltójogból, 2-en a magyarn, elvből, kereskedelmi levelezésből és az árak ismeretéből, egy sem bukkott meg a fizikából. Legtöbb jeles volt a kereskedelmi levelezésből, t. i. 32, 25 jeles volt a történetből és kereskedelmi számtanból, 19 jeles volt a könyvvitelből, 18 jeles a magyar nyelvből, mennyiségtanból és váltójogból, 14 jeles a kereskedelmi földrajzból, 13 jeles az áruismeretéből, 11 jeles a francziából és nemzetgazdaságból, 10 jeles a németből és természetrajzból és 9 jeles a vegytanból; általában volt mindenből jeles 5, mindenből jó 26, mindenből elégséges 94, egy tantárgyból kapott elégtelent 13, két tantárgyból 15 és több tantárgyból 5, tehát végleg elbukott vagyis az oktatás megtagadására kötelezték 3.26 százalék, oly kevés, a mi még a felsőbb leányiskoláknál is ritkán fordul elő.

A IX. pontban van a jelentős záró (érettségi) vizsgálatokról. Szóbeli vizsgálatra boosítottak 39 növendéket, kik közül jelesekül felelt meg 8, jól 18, elégségesen 19, két óra vissza vettett 4.

A X. pontban vannak A) alatt az adományok, B) alatt a beszerzések. Igen szépen

adományoztak a segélyező egyesületnek, a tanári könyvtárnak, az ifjusági könyvtárnak és a régiségtárnak. Gazdag beszerzések történtek a tanári könyvtár részére, elég szépen vettek az ifjusági könyvtárnak is.

A XI. pontban az önképzőkörrel van szó. A tanuló Somogyi Gyula vezetése alatt 18 rendezés történt. A vezetések erejét a tanári dolgozatokat, szavakat, bírálatokat mutattak be. Igen szép az önképzőkörtől, hogy a zene iránti érzék fejlesztése céljából saját kebelében zene és énekkart szervezett. A munkakedv fokozására pályadíjakat is tűztek ki, így 10 korona jutalmat tűztek ki Jókai „Politikai divatok” című regényének esztetikai legsikerültebb méltatására; rendeztek versenyszavakat is, melyeken Rosenberg Artur, Naschitz Nándor és Reisner Artur lőnek nyertesek. Legjobb bírálók voltak Tabákovits Dusan, Szendrey Endre és Hein z Jakab; legügyesebb muzikusok voltak: Szablóczky János, Korbully István, Dörner Emil továbbá Hólló Izsó, Braun Ferenc, Naschitz Nándor, Wally György és Reisner Artur; a már említett pályanyertes szavalkon kívül, szépen szavaltak még Back Armin, Janosovits Lóránd és Róth Vilmos.

A XII. pontban a segélyező egyesülettel ismerkedünk meg. Segélyben négy tanulót 85 forinttal részesítettek. A vagyon 2620 frt 54 kr. mely összeghez a jelen évi növendékek 54 frt 29 krajczárt gyűjtöttek.

A XIII. pontban van az igazgatói jelentés az elmúlt iskolai évről. A lefolyt iskolai év leglényegesebb mozzanatát az internátus fölépítése és berendezése emelkedik ki. A vidéki tanulók az előző évhez képest 4 és fél % emelkedést mutatnak.

Példás magaviselet miatt 11 III-ik osztálybeli tanulót dícsér meg az igazgató. Az egészségi állapot igen megnyugtató volt. A tanárkarból irodalmilag is dolgoztak az igazgató, Schmidt János dr., és Somogyi Gyula; Arad társadalmi életében, különösen az egyesületi életet illetőleg szerepelnek az igazgató, Somogyi Gyula és Kabdebó Lajos.

A XIV. fejezetből megtudjuk, hogy a beírások szeptember hó három első napján délelőtt lesznek.

A tüzét végén van az értesítés az államilag segélyezett Arad városi kereskedelmi-akadémiával kapcsolatos internátusról. Az egész évre való ellátás díja 400 frt, mely előleges részletekben minden hónap elsőjén fizetendő. Ezen díjért kapnak a növendékek a felügyeleten és tanulmányi támogatáson kívül lakást, fűtést, világítást, mosást, kiszolgálást, gyógykezelést, három fogásból álló jó ebédet vacsorát, reggelit, délelőtti és délutáni oszonnát. Egyébb igények és szükségletek kielégítése a szülőket terheli.

Az internátusba való felvételért augusztus 15-ig lehet folyamodni. A szabályszerű felvételre 5 okmány kell és pedig a) legutóbb nyert iskolai bizonyítvány b) a növendék egészségi állapotát igazoló orvosi bizonyítvány, c) a másodszori beírásról szóló bizonyítvány, d) a keresztlevel és e) nyilatkozat arra nézve, hogy a szülő vagy gyám a növendéket az internátusi szabályoknak és szokásoknak föltétlenül aláveti. — Egyenruhát nem fognak a belső növendékek viselni.

Ez lesz az Alföldön az első internátus. Adja Isten, hogy az a figyelem és gondoskodás, melyet az Akadémia alapítói és föntartói a tanári karral egyetemben kifejtettek, az internátusban is megnyerjék fáradságuk igazi jutalmát. Az akadémia virágzó, igen jó hírnévnek örvend, legyen azzá az internátusuk is.

(—) Az aradi ág. hit. ev. 4 osztályu fiu iskolában, — Tökölly-tér 6. sz. — az 1894/5. évben a beiratások f. évi szeptember 1-jén veszik kezdetüket, a tanév megnyitása pedig szeptember 5-én történik. Az egyház tanács eleget akarván tenni sok intelligens szülő abbéli óhajának, vajna a III. és IV-ik osztályban a német nyelv tanítását, mintán ezáltal a középiskolában haladásukat elősegíteni vélik, a folyó iskolai évben elhatározta a német nyelvnek tanítását a III. és IV. osztályban. Egyszermind közölik, hogy az á. h. ev. növendékek évenként 6 forintot, más vallásúak és vidékiek 8 forintot fizetnek tandíj fejében; könyvtár-díjban pedig 30 krajczárt és

tanítói nyugdíjalpra 15 krajczárt. Tudomására hozzuk egyszermind az á. h. ev. szülőknél, hogy a város összes alsóbb és felsőbb iskoláiba járó á. h. ev. növendékek hetenként egy órában fognak László János tanító által az egyházi énekekben is taníttatni. Az ének óra kitűzése az alakuló tanügyi viszonyoknak megfelelőleg akként történik, hogy a növendékeket meg ne terhelje. A z e g y h á z i e l n ö k s é g.

MULATSÁGOK.

(=) Táncvizsga Kis-Szent-Miklóson. A kisszentmiklósi dalegyesület, mely már több ízben adta tanujelét életrevalóságának, e hó 14-én igen sikerült táncvizsgát rendezett a Piller-féle táncz helyiségben. A kedélyes mulatságon Aradról többen vettek részt, élvezettel hallgatva a precíz előadott dalokat. Dícséret illeti Winter Ferenc kis-szentmiklósi tanítót, ki mint a dalegyesület karmestere, kiváló buzgalommal fáradozik az egyesület föllendítésén a dalok gondos, összevágó betanításán. Annyit azonban megjegyzünk, hogy szívesen látnók, ha a nevezett dalegyesület több magyar dalt venne fel programjába. A kedélyes vizsga a kora hajnali órákban ért véget.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Doppler Ilka. Az operaháznak ismét halottja van. Doppler Ilka, a m. kir. operaháznak sok éven át kedvelt, hasznavehető tagja, Doppler Károly zeneszerző egyetlen leánya tegnapelőtt délután halt meg hosszas szenvedés után egy Bécs melletti gyógyintézetben. Doppler Ilka több mint 13 évig volt az opera tagja, művészpályáját 1881. év május 16-án kezdte meg a nemzeti színháznál, később pedig az időközben fölépült és megnyitott m. kir. operaháznál működött. Többnyire csak kisebb mellékszerepekben toglalkoztatták, de a szerepkört igen jól töltötte be és mint segédénekesnő kitűnően megállta a helyét. Szerződése ez év május havában járt le, de már mintegy másfél évvel ezelőtt, midőn betegsége rosszabbra fordult, kénytelen volt abbahagyni működését és már akkor jelentette be, hogy újabb szerződésre igényt nem tart, hanem nyugdíjazását óhajtana. — A mint halálának híre a m. kir. operaházba eljutott, Steiner József min. tanácsos, intendants-helyettes azonnal távirati úton fejezte ki részvétét az elhunyt művésznő édesanyjának, egyszermind intézkedett, hogy az operaház nevében diszes koszorú fog a koporsóra helyeztetni.

* Miniszterből — kritikus. Tessék nálunk elképzelni ilyent! Az igaz, hogy hírlapjaink nagyon válogatósak, de miniszterséget viselt embereknek mégis akadhatnak szerződésük. Nálunk azonban többször megessett ugyan, hogy zurnalistából lett valaki miniszter, de az ellenkezőre alig volt eset. Prout Antoin, Franciaország volt közoktatásügyi minisztere, elfogadta a „Mati” zene-kritikusi állását és most körülbelül jobban fognak tőle félni, mint excellenziás ur korában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A büntető bíróság munkarendje.

Az aradi kir. törvényszék előtt a hét második felében a következő büntügyi végtárgyalások kerülnek sorrendre:

Julius 19.

Kovács Károlyné, Popovics Pálné, József és Berger Ferenc ellen csalás és lopás büntette miatt.

Schul Mihály ellen erőszak büntette miatt.

Tandi Terézia ellen orgazdaság büntette miatt.

Julius 20.

Gross Miron ellen súlyos testi sértés büntette miatt.

Frieber Vilmos ellen hatóság elleni erőszak büntette miatt.

Breits Antonné ellen sikkasztás büntette miatt.

Dulhás Mihály ellen súlyos testi sértés büntette miatt.

Julius 21.

Bragia Györgyné ellen sikkasztás büntette miatt.

Todorán György és Suoju János dr. ellen magánokirat hamisítás és régalmazás miatt.

Nyámoz Vaszilie ellen súlyos testisértés büntette miatt.

Kreiser Antal és Waszlovsky József ellen lopás büntette miatt.

TÁVIRATOK.

Csáky Zalamegyéhez.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.) Alig mulik el nap, hogy Csáky Albin gr. volt miniszter a törvényhatóságok valamelyikétől ne kapjon még mindig bucsuzó feliratokat. Igazán csaknem páratlan jelenség ez, különösen tekintetbe véve, hogy a hatalomról eltávozott emberrel állunk szemben! Csáky aztán sorra felel minden ilyen most már nem fel-, hanem csak átíratott bucsura. Legutóbb Zalamegyének mondott köszönetet a lekötélező megemlékezésért. Amikor a volt miniszter köszönetét felolvasták, a zalaiak extazisban törtek ki és olyan ovációt csaptak, hogy rengett bele a tanácskozási terem.

A vasutak és a gabonaszállítványok.

Budapest, július 17. (Saj. tud. táv.) A várható nagyobb gabonaszállítványok továbbítására teendő intézkedések tárgyában Ludvig államvasuti elnök-igazgató elnöklete alatt tartott értekezleten öröndetes tényként konstataáltak, hogy a kocsi-készlet szaporítása és a rendező pályaudvarok kibővítése folytán a vasutak a magas igényeknek megfelelni képesek.

A gabonakereskedők a kitűnő minőségű árpától eltekintve, nem igen reménykednek nagy kivitelben, különösen nem buza tekintetében, bár a buza ez évben ritka jó minőségű, de a magyarországi árak jóval magasabbak még a nyugati európai áraknál is.

A szőlő és szénarokmányok tekintetében kívánatos, hogy a feladók azokat tömörebben csomagolják, különben a külföldi átrakó állomásokról visszautasítják a szállítványokat.

A belügyminiszter utja.

Kolozsvár, július 17. (Saj. tud. táv.) Hieronymit itt nagy lelkesedéssel várják. A törvényhatóság testületileg üdvözlő és számosan készülnek Kolozsra átrándulni.

A kolera áldozatai.

Sopron, július 17. (Saj. tud. távirata.) A Morvaországból hazakerült Golebits marhakereskedő, kiról jeleztük, hogy gyanus tünetek között meghalt, bizonyára a kolera áldozata volt, mert a tegnapi este megbetegedett két gyermeke éjjelre, ugyanolyan tünetek közt, mint apjuk, szintén meghaltak. Az eset miatt a városban nagy a rémület, az óvintézkedések megtételtek.

Az anarkista-törvény.

Páris, július 17. (Saj. tud. távirata.) Az anarkisták elleni törvényeknek a kamarában ma történő tárgyalása alkalmából a rendőrség a questura egyetértésével a legmesszebb menő óvintézkedéseket tette.

Páris, július 17. (Saját tud. távirata.) Zsufolt ház mellett kezdte meg a képviselőház az anarkista törvény tárgyalását. Pourquerie (radikális) ellenzi a javaslatot mint haszonnélküli, veszélyes és semmi hatással nem bírót. A szónok közbekiáltásoktól

félbeszakítva következő szavakkal végzi beszédét: A képviselőház mindent megígért, de semmit sem tartott meg, s az országot e miatt utálat és elkeseredés fogta el. Rammel (jobbparti) szintén a törvényjavaslat ellen szól s rosszalja, hogy az esküdtekben nem biznak és a perek tárgyalásánál a nyilvánosságot kizárják.

A kolera.

Stockholm, július 17. (Saj. tud. táv.) A „Hypatika” nevű gőzhajón ma három ember megbetegedett és egy meghalt koleraiban.

Orosz erdészeti akadémia.

Pétervár, július 17. (Saj. tud. távirata.) A petrovoszkajai erdészeti akadémiát, melyet tavasszal nihilista üzelmek miatt bezártak, ősszel újból megnyitják. Egyben elrendelték, hogy az akadémiába zsidókat nem szabad felvenni.

Gurkó tábornok.

Varsó, július 17. (Saj. tud. távirata.) Gurkó tábornok átvette kormányzósága teendőinek vezetését, de miután egészsége még nincsen teljesen helyreállítva, még hosszabb ideig kimélnie kell magát.

Az amerikai munkásforradalom.

Chicago, július 17. (Saj. tud. távirata.) A helyzet folyton kedvező, a sztrájk vezetője bevallotta, hogy a sztrájkolók legyőzettek. Egy ágyúüteg lőpor készletének felrobbanása 3 katonát megölt, 12 megsebesült. Tegnap egy vonat kisiklott s ez valószínűleg a munkások műve.

Birmingham, július 17. (Saj. tud. táv.) A sztrájkolók és a helyükbe fölfogadott munkások között véres összeütközés volt. A sztrájkolók a négerekre lőttek s közülük három megsebesült. A rendőrség a zavargókra lőtt, kik közül hat meghalt, husz megsebesült.

KÖZGAZDASÁG.

Uj-aradi gabnavásár.

— Saját tudósítónktól. —

Uj-Árad, július 17.

(S. ss.) A várva-várt eső — melyre már oly nagy szükség volt — végre megjött.

A legelők felüdültek. De jó hatással volt az eső a kerti veteményekre, s különösen a tengerire, mely most csövesedik, s mely a nagy szárazság miatt a növényben hátramaradt.

A oséplés még javában folyik; az új gabona hozatala a mai piacon még csak jelentéktelen volt.

Az irányszat, vételkedés az ár változatlan maradt.

A hozatal a következő áron adatott el: Uj-buza métermázsánként 6 frttól 6 frt 30 krig.

O-buza métermázsánként 5.80 krtól 6 frt 20 krig.

Tengeri métermázsánként 4.30 krtól 4 frt 70 krig.

Uj-árpa métermázsánként 4.10 krtól 4 frt 30 krig.

O-árpa (névleg jegyeztetik) 5 frttól 5 forint 40 krig.

Rozs métermázsánként 4.30 krtól 4 forint 50 krig.

Zab métermázsánként 5.50 krtól 6 forint 10 krig.

Uj-repce métermázsánként 7.10 krtól 7 frt 40 krig.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi július hó 16. Hízott sertésárak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) 42.—42.5 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 42.—42.5 — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilon felüli súlyban) 43.—43.5 krig. Fialat közép

(pkint 251—320 kigr. súlyban) 42.5—43.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 kigr. terjedő súlyban) 42.5—43.5 krig. II. Magyar sertés: Nehéz (páronként 280 kilon felüli súlyban) 42.—42.5 krig. — Közép (pkint 220—280 kigr. súlyban) 42.—42.5 krig. — Könnyű (pkint 220 kigr. terjedő súlyban) 42.—43. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 42.—43. krig. Közép (páronként 220—260 kigr. súlyban) 42.5—43. krig. — Könnyű (páronként 220 kigr. terjedő súlyban) 41.5—42.5 krig. Sertésletés szám 1894. július hó 13-án volt készlet 197,320 darab. 1894. július hó 15-én felhajtott: 256 drb. 1894. július 15-én elszállított 1056 drb. 1894. július 16-án maradt készletben 188,809 drb. — A hízott sertésletés irányszata: lanyha.

Szeszület.

— Julius 17. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 55.—, kicsinyben 55.50 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 50 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzede.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 17. d. u. 5 óra.

F		J		100 klg. ár	
				frttól	frtjg
Buza bászai uj				6.80	7.—
Buza tiszavidéki				6.85	7.—
Buza pestvidéki				6.80	7.—
Buza fejmegyei				6.80	7.—
Buza bászai				6.70	7.05
Rozs uj, I-ső rendű				5.10	5.15
Rozs uj, II-od rendű				4.95	5.05
Arpa takarmány					
Arpa égetni való					
Arpa sörfőzdei					
Zab				6.85	7.20
Tengeri bászai					
Tengeri másnemű				5.05	5.10
Káposzta-repce bászai				9.80	10.—
Köles					
Buza szept.-okt.				6.77	6.79
Buza márcz.-ápr.				7.12	7.14
Buza máj.-jun.					
Rozs szept.-okt.				5.14	5.16
Tengeri jul.-aug.				5.05	5.07
Tengeri aug.-szept.				5.08	5.10
Tengeri októberre					
Zab márcz.-ápr.					
Zab szept.-okt.				6.—	6.07
Káposzta-repce aug.-szept. 1894.				9.85	9.95

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzden.

Budapest, 1894. július 17.

Magyar aranyárjádék 4%	121.—
Magyar koronárjádék 4%	96.25
Magyar arany 4 1/2%	128.—
Magyar ezüst 4 1/2%	100.—
Magyar keleti vasút 1878.	101.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	95.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyereséj-sorozatjegy kölcsön	149.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.25
Osztrák papírjádék	98.25
Osztrák járadék ezüst	98.—

VIZJELZÉS.

1894. évi július hó 17-én reggel 7 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén.

Észlelési állomás	Hőmérséklet °C	Időjárás	Vízállás	
			cm-timétr.	dm-timétr.
Branyicska	+ 23°	borult	+ 38	—
Árad	+ 18°	esős	+ 94	—
Makó	+ 22°	felhős	+ 19	—
Szeged	+ 21°	derült	+ 146	—
Gyoma				

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Árad, 1894. július 17.

A m. kir. folyámmérési hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Julius 17. —

Arany Kulcs szálloda: Kohn Gyula bérő, Cserebő Magdu Valér tanár, Árad. Herolt Antal gépielszerebő Bécs. Sarapatka Arthur onkorgyári hivatalnok, Mezőhegyes. Dr. Neumann Mihály ügyvéd, Világos.
Vasúti szálloda: Holländer Adolf gazdálkodó, Versecz. Erber Sándor könyvvezető, Budapest. Nyul István kereskedő, Keoskemét. Fedenspiet Magdolna gyárosnő, Tamesvár.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Egy jó nevelésű fiu

TANULÓNAK

felvétetik az „Aradi nyomdatársaság”
könyvnyomdai intézetében, Fő-ut 51.

1513/1894. pm.

686. 2-3.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál egy 700 frt évi fizetéssel kapcsolatos irodai segéd-tiszti állás választás utján betöltendő lévén, azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ban megjelölt minősítéssel bírnak felhívom, hogy pályázati kérvényüket hozzám a f. évi augusztus hó 7-ig bemutassák.
Arad, 1894. évi július hó 14-én.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi május hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,10	4,00	1,37
Csaba	2,28	5,55	4,37
Kétegyháza	2,54	6,18	5,08
Lőkősháza	3,12	—	5,28
Kurtics	3,28	6,37	5,48
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,55	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	11,46	—	10,02
Kurtics	11,58	8,38	10,16
Lőkősháza	12,14	8,49	10,35
Kétegyháza	12,37	9,08	11,—
Csaba	1,28	9,25	11,45
Szolnok	4,25	11,46	8,00
BUDAPEST érkezik	7,35	1,20	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	—
Glogovác	2,44	6,48	4,42	—
Gyorok	3,15	7,07	5,08	—
Paulis	3,32	7,18	5,14	—
Radna-Lippa	3,58	7,35	5,32	—
Konop	—	8,00	5,56	—
Berzova	—	8,14	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,00	—
Piski	—	11,04	10,11	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,18	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,40	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,19	1,35
Gyulafehérvár	3,48	2,14
Piski	5,35	3,59
Soborsin	8,21	6,28
Tótvár	8,40	6,42
Berzova	9,09	7,07
Konop	9,25	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,11	8,08
Gyorok	10,25	8,20
Glogovác	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lőkősháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,48
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lőkősháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,58
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,35	5,58
Uj-Arad	6,43	11,59	6,09
Németságh	7,05	12,24	6,27
Vinga	7,32	12,52	6,46
Orczifalva	7,48	1,09	6,58
Merczifalva	8,08	1,25	7,09
Szt.-András	8,19	1,44	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,10	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,12	8,15
Szt.-András	8,20	1,41	8,45
Merczifalva	8,34	1,59	9,05
Orczifalva	8,45	2,15	9,21
Vinga	9,02	2,40	9,46
Németságh	9,17	2,57	10,17
Uj-Arad	9,34	3,30	10,37
ARAD érkezik	9,44	3,44	10,57

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,40
Simánd	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	9,20	7,55
Székudvar	9,36	8,11
Sikló	9,51	7,26
Ottlaka	10,5	8,40
Elek	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,38	9,12

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,17	8,03
Elek	5,30	3,23
Ottlaka	5,40	3,36
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,24	4,39
Simánd	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,14	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	reggel	este
MEZŐHEGYES ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	7,17	8,42
Nesze	7,25	8,52
Kovácsháza	7,42	9,10
Bánhegyes	8,04	9,33
M.-Bodzás	8,25	9,55
Bánkut	8,37	10,09
KÉTEGYHÁZA érkezik	8,55	10,30

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,16
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovácsháza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,35
Kamarás-maj.	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,49
Pécska	5,43	9,36	5,13
Battonya	6,12	10,01	5,47
Tompa	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,21
Nagylak	7,39	11,15	7,43
Apátfalva	8,01	11,35	8,09
Makó	8,26	11,56	8,51
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik	9,33	1,00	10,10

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,20	6,00	8,00
Kis-Zombor	3,12	6,46	4,08
Makó	3,35	7,05	4,50
Apátfalva	3,55	7,24	5,15
Nagylak	4,02	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,17	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,08	8,28	7,00
Tompa	5,32	8,50	7,27
Battonya	5,45	9,02	7,42
Pécska	6,10	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,23	9,39	8,24
ARAD érkezik	6,45	10,00	8,50

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	6,56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	7,02	5,45	1,08
Uj-Szt-Anna	7,19	6,02	1,36
Világos	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	7,53	6,36	2,52
Pankota	8,04	6,47	3,26
Apatelek	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	8,44	7,27	4,43
Bokszeg-Beél	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	9,38	8,20	6,53
Almás-Alosill	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik	10,20	9,02	8,00

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	8,00
Almás-Alosill	4,32	8,17
Borossebes-Buttyin	5,02	8,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apatelek	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ötvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8,55	7,35
Csermő érkezik	9,55	8,35

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,35
Borosjenő érkezik	5,50	4,35

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Ezennel közzhírré tétetik, hogy a lippai m. kir. Ispánság irodájában folyó évi július 30-án délelőtt 10 órakor az alább felsorolt bértárgyak bérbeadása iránt írásos zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Árverelőkhöz tartoznak a szóbeli árveréshez 10% bánatpénzt letenni s az írásos zárt ajánlatokhoz is mellékelni.

Utóajánlatok még az esetben sem fogadtnak el, ha azok egy újabb árverés esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A részletes haszonbéri feltételek alóli Ispánságnál megtekinthetők.

Kikiáltási ár: Bértartam

1. Bulzai üres házhely 800 □-öl évi bér	1 frt — kr.
2. Lalasinczi sziget Prund la-Bálta 2 hold év és holdanként	2 frt — kr.
3. Bakamezői halászat évi bér	2 frt — kr.
4. Osztrovi halászat évi bér	5 frt 60 kr.
5. Gross (Aradmegye) erdészeti kert 1400 h. évi bér	2 frt 50 kr.
6. Lippai B. é. kivágási szőlő 1200 □-öl évi bér	2 frt — kr.
7. Lippai kivágás 1070 □-öl évi bér	2 frt — kr.
8. Lippai é. kivágás föld 1600/1600 h. évi bér	3 frt — kr.
9. Lippai Sásárok 5200/1600 h. év és holdanként	1 frt 25 kr.

1894. évi november 1-től
1897. évi október 31-ig

Lippán, 1894. évi július hó 10-én.

M. kir. ispánság.

A máj 30 év óta dicséretreméltólag ismert, a m. kir. egészségügyi hatóság által jónak talált és engedélyezett

Dr. SPITZER-féle

arcztisztító kenőcs

szepő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági persenések, orrvörösség és mindennemű arczvirágzások ellen; valamint a

Dr. SPITZER-féle

bőrszépítő szappan

mely az arczenőcsessel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézetet kölcsönöz.

Egy nagy tégely arczenőcsé ára 80 kr., kisebb 50 kr., szappan 50 kr.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak KRAJCSOVICS által Vukováron készített kenőcs a valódi. 151 12-12

Minden tégelyen Krajcsovic a készítő arczképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. Török J. gyógyszerháza.

Kapható Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

RING LAJOS

„Angyalhoz” ezimzett gyógyszerháza Aradon, Asztalos Sándor-utca 1. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. földművelésügyi m. kir. Miniszterium 38510/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közzhírré tétetik, hogy az a gazdaközönység mely mint tulajdonos vagy bérlő a folyó 1894. évben Arad város külhatárában buza, rozs, vagy árpa vetéssel bírt és a vetésekben a hesszeni légy fellépett, akár learattattak e vetések, akár pedig még állanak, kötelesek az ily buza, rozs és árpavetések vagy azok tartóit folyó évi július 31-ig alászántani, mert ellenkező esetben felelősségre fognak vonatni.

Ugyancsak a hesszeni légy által okozandó károk megóvása tekintetéből figyelmeztetik a gazdaközönseget, hogy csak az őszi vetések tekinthetők a hesszeni légytől megvédetteknek, amelyek később (okt. 6-8 tól kezdve) vették. Arad 1894. évi július hó 11-én.

A városi tanács.

Egy a jegyzői teendők minden ágában teljesen jártas egyén, ki a legutóbbi 6 évből 3-3 évig működött egy irodában, irnoki esetleg végrehajtói állást keres.

Szives ajánlatok a fizetés közlésével „Szorgalmas” alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

689. 1-1

Utazó és kézi kofferek.

Kilényi C. és Társa

Arad Andrassy-tér 20. (Aréna épület.)

Van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek valamint nagyrabecsült vendüinknek b. figyelmébe ajánlani a

nyári idényre

érkezett nagy válaastéku újat, újdonságainkat voylok, francia batiztok, szatinek és delalnekben, melyeket

olcsóbban mint bárhol

áruítottunk el.

Nemkülönbön ajánljuk nagy raktárunkat a legjobb gyártmányu vásznak, chiffonok, csavasz, cselvat és asztalneműekben.

Midőn az eddig irányunkban tenusított b. pártfogásért köszönetet mondunk, kérjük ezt a jövőben is fontartani, miért is mint eddig is azolid és pontos kiszolgálást biztosítunk teljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa

a „kék golyó”-hoz.

Nap- és esőernyők.

Nemez és szalmakalapok.

Czerna és selyemkezőjük harisnyák és nyakkendő.

Kitűnő, jó minőségű

román és műportland

CZEMENTET

szállít jótállás mellett

az aradi és csanádi egyesült vasutak cement- és agyagáru-gyára.

819 84-

7274/1894. sz.

Arlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminiszteriumnak f. évi június hóban kelt 39319. számú magas intézménye folytán ezennel közzhírré tétetik, hogy az Arad és Uj-Arad közötti zsigmondházi ártéri uton megrongált uttesten, továbbá a város felőli oldalon levő kövezetnél szükségelt javítási munkálatok vállalat utjání biztosítása céljából a költségvetésileg megállapított 1113 frt 78 kr. azaz egyezeregyzáztizenhárom frt 78 kr kikiáltási ár mellett alóli m. kir. jószágigazgatóság hivatalos helyiségében Aradon (pénzügyi palota) 1894. évi július hó 30-án délelőtt 10 órakor felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozók 10% bánatpénzzel ellátva oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt és kellő feliratu írásbeli zárt ajánlatok és a kikiáltási összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva az árlejtés megkezdéseig alólirott m. kir. államjóságigazgatósághoz adhatók be.

Ezen ajánlatokban, melyekben az 50 kros bélyeg a szövegezés első sorával szabályszerűen átírandó, a megajánlott vállalati összeg nemcsak számokkal, hanem betűkkel is tisztán, érthetően kiírandó és világosan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árlejtési jegyzőkönyv feltételeit és a költségvetésben felvett munkálatokat tételről-tételre ismeri, azoknak magát feltétlenül aláveti és azokat elfogadja, megjegyeztetvén, hogy ezen okmányokat aláírni köteles.

A szó- és írásbeli ajánlattevők kívánatra igazolni tartoznak vagyoni állásukat és vállalatózó szakképességüket.

Oly egyének, kik csőd, gyámság, illetőleg gondnokság alatt állanak vagy akik nyeresémvágyból eredő büntetért elíteltettek, azok árlejtésben részt nem vehetnek, elkészt, valamint utóajánlatok és távirati ajánlatok semmi szín alatt sem fognak figyelembe vétetni még az esetben sem, ha azok egy újabb árlejtés megtartása esetére kötelezőleg fenntartatnak is.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetési okmányok az alólirott m. kir. államjóságigazgatóságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Aradon, 1894. július hó 6-án.

M. kir. államjóságigazgatóság.